MIC GHID
ELECTORAL

avocatoo

Ce se votează pe 27 septembrie?

În toamna aceasta au loc alegerile la nivel local, mai exact pe 27 septembrie. Așadar, se votează.

Dar ce anume se votează pe 27 septembrie 2020? Dincolo de articolele apărute în mass-media, e important să înțelegi cu adevărat ce votezi și mai ales de ce este important să ieși la vot.

Ți-am pregătit o scurtă trecere în revistă a principalelor instituții de la nivel local, ca să înțelegi mecanismul de funcționare și impactul acestora asupra vieții tale curente, precum și un mic ghid electoral.

În România, stat democratic, se organizează alegeri din 4 în 4 ani pentru diferite demnități publice, respectiv:

- Președinte
(alegeri prezidențiale – tocmai ce au trecut în noiembrie 2019),
- Parlament
(alegeri parlamentare – urmează în luna decembrie 2020)
- Primar, Consiliu Local, Consiliu Județean și Președintele Consiliului Județean
(alegeri locale – subiectul nostru, vot la care suntem așteptați în data de 27 septembrie 2020).

Acestea mai sunt cunoscute în limbaj colocvial și ca "prezidențiale", "parlamentare" și "locale". Așadar, dacă auzit pe cineva că vorbește de "locale" în perioada următoare, nu se referă la cine știe ce evenimente obscure care au loc lângă tine, ci la alegerile locale, care au loc la nivel național.

Să vedem ce sunt unitățile administrativ - teritoriale
În România, conform Codului Administrativ, teritoriul este împărțit în: comune, orașe și județe. În condițiile legii, unele orașe pot fi declarate municipii. La sat nu avem primar, însă avem primar de la nivelul comunei.

O să ai primar și consilieri locali la nivel de comună și oraș

O să ai președinte de Consiliu Județean și consilieri județeni la nivel de județ.

Hai să vorbim despre .. autorități publice locale

Sigur auzi vorbindu-se despre ele aproape în fiecare zi. Dacă nu, atunci ești ferit de toate scandalurile politice care apar la nivel local. Dacă cumva te-ai mutat "la țară", atunci este chiar foarte posibil ca noțiuni precum primar, consilier local, consilier județean, prefect și subprefect să îți fie aproape complet străine.

Până să spunem că nu ne interesează politica, hai să vedem ce înseamnă o autoritate publică locală și ce face ea. Că poate atunci vei vedea cu alți ochi administrația locală și îți vei da seama cât de important este să votezi.

Pentru început îți propun să te informezi din următoarele rânduri:

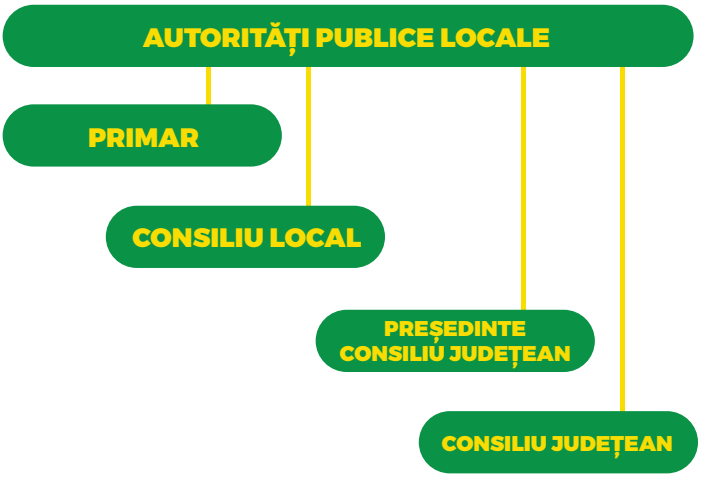

Primarul și Consiliul Local

Primarul

De departe, primarul este cel mai cunoscut și important actor politic pe plan local. Toată lumea se întreabă și se interesează de candidații pentru funcția de primar, considerând că el face totul. Să fie oare așa?

Păi, nu prea!

Primarul este autoritatea administrației publice locale ce are caracter executiv. El pune în aplicare proiectele care sunt votate, la nivel local, de către Consiliul Local (vei afla asta puțin mai jos).

Alegerea sa se face prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Până în anul 2011, de regulă, se organizau două tururi de scrutin pentru alegerea primarului (exact cum este la alegerea Președintelui României – turul I și turul II). Din anul 2011, odată cu modificarea legislativă de substanță privind alegerea primarului, se organizează un singur tur de scrutin, fiind declarat ales candidatul care a întrunit cel mai mare număr de voturi.

De ținut minte: avem un singur tur de scrutin, o singură tură de alegeri și câștigă cine are cele mai multe voturi.

Mandatul primarului este de 4 ani și începe efectiv de la momentul depunerii jurământului în fața consiliului local. Acest mandat poate fi prelungit prin lege, în cazuri deosebite cum ar fi cele de război,

calamitate, catastrofă, etc. (iată că asistăm, în premieră, la prelungirea mandatelor primarilor în anul 2020, pe fondul crizei sanitare provocate de COVID-19).
Primarul este un adevărat agent al colectivității în care a fost ales, reprezentând totodată unitatea administrativ – teritorială (orașul, comuna) în raport cu alte autorități publice precum și în justiție.

Ce face efectiv primarul?

Dacă e să ne luăm după ce scrie în presă, ar trebui ca primarul să fie un fel de "patron pe tarla", adică în unitatea administrativ-teritorială unde a fost ales. Ca să înțelegi dacă chiar așa este, ți-am pus mai jos atribuțiile principale ale primarului într-o formă grafică.

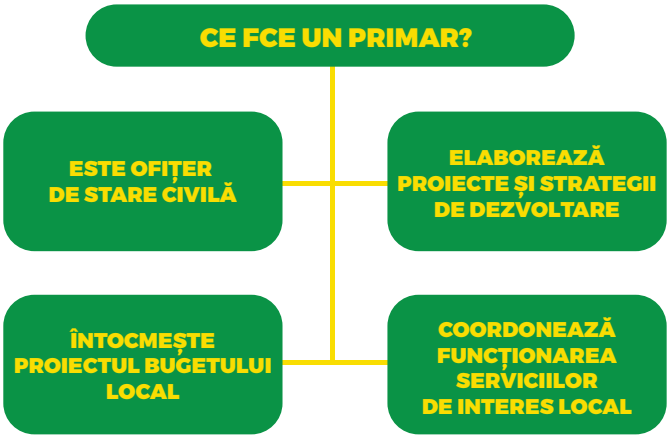

Cam puține lucruri?

Aparent da. În esență, sunt principalele activități care fac posibilă funcționarea și dezvoltarea unei unități administrativ – teritoriale.

Exceptând atribuția de ofițer de stare civilă (care nu putem să spunem că este crucială), celelalte trei prezintă o importanță deosebită:

Întocmește proiectul bugetului local

Practic, primarul și echipa sa întocmesc veniturile și cheltuielile pe care unitatea administrativ – teritorială le va avea într-un an. În bugetul local sunt cuprinse sumele pe care autoritățile le vor folosi pentru întreținerea și dezvoltarea orașului. Este vital modul în care este întocmit bugetul, fiind extrem de ușor să proiectăm imaginea orașului în funcție de cheltuielile sale. În bugetul local sunt prevăzute toate tipurile de cheltuieli, în funcție de categorie (mediu, transporturi, învățământ, ordine publică). Iată un exemplu de astfel de buget aici.

Coordonează funcționarea serviciilor de interes local

Câteva exemple din această categorie sunt serviciul de transport public local, serviciul de salubritate, furnizarea de apă potabilă...toate aceste sunt vitale pentru un oraș. Primarul este cel care se asigură de buna funcționare a acestor servicii.

Elaborează proiecte și strategii de dezvoltare

Viziunea. Aici se vede diferența dintre candidați. În momentul în care analizăm profilul fiecărui candidat, trebuie să observăm viziunea, proiectul său de dezvoltare al orașului. Primarul este cel care cunoaște cel mai bine nevoile orașului și punctele slabe. Prin elaborarea de proiecte și strategii (care vor fi supuse votului Consiliului Local) se va putea face comparația dintre trecut și prezent.

Consiliul Local

Considerat a fi mai puțin important sau chiar lipsit de substanță (recunosc că majoritatea oamenilor pe care îi cunosc nu au idee despre existența sau funcționarea consiliului local), consiliul local este o componentă principală în administrarea unei unități administrativ-teritoriale, și este un actor-cheie.

Consiliul Local este autoritatea publică locală cu caracter deliberativ (adică acea entitate care dezbate proiectele și votează în privința lor).

Consiliul Local este format din consilieri locali aleși prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Câți membri are un Consiliu Local?

Nu există un număr fix de consilieri locali, acesta variind în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale. Așadar numărul acestora variază de la 9 consilieri locali (pentru localitățile care au până la 1.500 de consilieri locali) la 31 de consilieri locali (pentru localitățile care au peste 400.000 de locuitori).

Atenție! Atunci când numărăm locuitorii, luăm în calcul doar persoanele care au efectiv domiciliul în respectiva circumscripție, nu și viza de flotant. Viza de flotant îți dă dreptul să alegi o persoană, dar nu ești luat în calcul când se face repartizarea numărului de consilieri locali. Pentru numărul consilierilor locali se va lua drept referință localitatea de domiciliu. Spre exemplu, dacă în comuna ta au domiciliu doar 1499 persoane, dar în realitate cu tot viză de flotant sunt 3000 de persoane, vor fi doar 9 consilieri locali.

#Excepție: Există un singur consiliu care are un număr standard de 55 de consilieri și acela este Consiliul General al Municipiului București (format din consilieri generali). Analiza administrației publice locale a municipiului București o vom face separat, fiind una excepțională și diferită față de restul unităților administrativ-teritoriale din țară.

Consiliul Local este format pentru o perioadă de 4 ani, asemenea primarului cu care este ales.

De ce este important Consiliul Local?

Conform art. 121 din Constituția României, " [...] consiliul local are inițiativă și hotărăște, în Condițiile legii, în toate problemele de interes local [...]".

Acest lucru înseamnă că primarul sau consilierii locali inițiază un proiect care, pentru a putea fi pus în aplicare, este necesar a fi dezbătut și aprobat în Consiliul Local. Practic, un primar fără Consiliu Local de partea sa este aproape inutil. Altfel spus, consiliul local este "echipa" primarului.

Pe scurt, dacă primarul dintr-o unitatea administrativ – teritorială dorește să majoreze taxele într-un anumit an, această propunere este înaintată Consiliului Local. Acesta este cel care hotărăște dacă se majorează sau nu taxele locale.

Relația Primar – Consiliu Local

După cum spuneam, orice inițiativă a primarului este supusă aprobării de către Consiliu Local. Nu au fost puțin cazurile în perioada postdecembristă (adică după decembrie 1989) în care au existat conflicte de notorietate între consiliu local și primar, paralizând astfel activitatea la nivelul respectivei localități.

Orgoliu politic? Poate. Cu toate că toți cei care îndeplinesc funcții într-una dintre autoritățile publice locale trebuie să se pună în slujba cetățeanului din respectiva localitate, în România încă funcționează regula partidului. Un primar de o culoare politică nu se va putea pune de acord cu consiliul local care este majoritar de o altă culoare politică (de exemplu 7 dintre cei 9 consilieri sunt de la un anume partid – ei sunt majoritari).

Tocmai de aceea votul tău este foarte important și trebuie să îl dai pentru toți actorii implicați, nu doar pentru primar. Degeaba votezi un primar cu care rezonezi dacă nu îi votezi și echipa de consilieri, pentru că șansele să facă "echipă bună" sunt foarte mici.

Primarul sau consilierul local pot sta mai puțin de 4 ani în funcție?

Cum în viață funcționăm cu reguli și excepții, de la prevederea conform căreia primarul și consilierul local au un mandat care se întinde pe o perioadă de 4 ani, există unele situații excepționale care conduc la încetarea mandatului mai devreme de împlinirea termenului.

Astfel, de regulă, încetarea mandatului primarului are loc la data depunerii jurământului de către primarul nou ales. Prin excepție, mandatul primarului încetează înainte de termen în următoarele situații:

- demisia din funcție - este o încetare a mandatului ca urmare a voinței celui care deține funcția respectivă
- intervenirea unei stări de incompatibilitate - pe scurt, primarul devine incompatibil cu funcția pe care o are. De exemplu, este numit director la o societatea comercială. Cele două funcții, cea de primar și cea de director nu pot exista împreună, fiind incompatibile.
- condamnarea, prin hotărâre judecătorească definitivă, la o pedeapsă privativă de libertate
- demisia din partidul din care face parte - odată ce demisionează din partidul cu care a câștigat alegerile, mandatul de primar încetează.
- imposibilitatea de a fi exercitat mandatul datorită unei boli grave
- referendum local de pentru încetarea mandatului primarului - acesta se organizează în situația în care primarul nesocotește interesele colectivității locale din care face parte și nu își exercită bine atribuțiile.

Majoritatea acestor motive sunt valabile și pentru consilierul local, al cărui mandat încetează tot pentru motivele sus-menționate. În plus față de primar, consilierul local își pierde mandatul și dacă:

- lipsește nemotivat la mai mult de 3 ședințe consecutive ale consiliului
- se află în imposibilitate de a-și exercita mandatul pe o perioadă mai mare de 6 luni
- dacă iese din partid, indiferent de modalitatea în care iese

Consiliul Județean și Președintele Consiliului Județean

Consiliul Județean

După cum știm, România este împărțită în județe. Fiecare județ are în componența sa mai multe orașe și comune. Fiecare oraș sau comună are câte un consiliu local. Cine le coordonează?

Exact! Consiliul Județean este autoritatea publică locală care coordonează consiliile comunale și orășenești de pe teritoriul județului respectiv.

Consiliul Județean este format din consilieri județeni, care sunt aleși, din 4 în 4 ani, prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Numărul acestora variază, asemenea consiliului local, în funcție de numărul de locuitori. Codul administrativ prevede, de exemplu, un număr de 30 de consilieri județeni pentru cel mult 350.000 de locuitori și un număr de 36 de consilieri județeni pentru un număr de peste 650.000 de locuitori,

Ce atribuții principale are Consiliul Județean?

Consiliul Județean are următoarele atribuții principale:

¤ Asigură organizarea și funcționarea serviciilor publice de interes județean

Spre exemplu, consiliul județean are în administrare spitalele județene, pe care le întreține și modernizează, dispunând totodată construirea de noi unități spitalicești.

Sau putem vorbi despre bibliotecile județene, teatre, centre școlare pentru educație incluzivă.

Pe pagina oficială de internet a Consiliilor Județene se află toate instituțiile care sunt în subordinea acestora. Iată un exemplu: http://www.cjc.ro/sectiune.php?s=30

¤ Asigură dezvoltarea economico-socială a județului Consiliul Județean aprobă bugetul pentru investiții, inițiază proiecte , strategii și programe de dezvoltare pentru județ și stabilește taxele și impozitele la nivel județean.

Președintele Consiliului Județean

Până în anul 2008, președintele consiliului județean era ales din rândul consilierilor județeni ales în consiliu. Odată cu modificările legislației (mai exact legea 35/2008), președintele consiliului județean se alege de către cetățeni prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat.

Președintele consiliului județean are, în mare, aceleași atribuții ale consiliului județean, perspectiva fiind puțin diferită: este un manager.

Ce atribuții principale are un președinte de Consiliu Județean?

Așadar, președintele consiliului județean are următoarele atribuții principale:

¤ atribuţii privind funcţionarea aparatului de specialitate al consiliului judeţean, a instituţiilor publice de interes judeţean şi a societăţilor şi regiilor autonome de interes judeţean:
1. întocmeşte şi supune spre aprobare consiliului judeţean regulamentul de organizare şi funcţionare a acestuia, organigrama, statul de funcţii şi regulamentul de organizare şi funcţionare a aparatului de specialitate, precum şi ale instituţiilor publice de interes judeţean şi ale societăţilor şi regiilor autonome de interes judeţean;
2. numeşte, sancţionează şi dispune suspendarea, modificarea şi încetarea raporturilor de serviciu sau, după caz, a raporturilor de muncă, în condiţiile legii, pentru personalul din cadrul aparatului de specialitate al consiliului judeţean şi pentru conducătorii instituţiilor şi serviciilor publice de interes judeţean.

¤ atribuţii privind relaţia cu consiliul judeţean:
1. conduce şedinţele consiliului judeţean şi dispune măsurile necesare pentru pregătirea şi desfăşurarea în bune condiţii a acestora;
2. prezintă consiliului judeţean, anual sau la cerere, rapoarte cu privire la modul de îndeplinire a atribuţiilor sale şi a hotărârilor consiliului judeţean.

¤ atribuţii privind bugetul judeţului:
1. exercită funcţia de ordonator principal de credite;
2. întocmeşte proiectul bugetului judeţului şi contul de încheiere a exerciţiului bugetar şi le supune spre aprobare consiliului judeţean, în condiţiile şi la termenele prevăzute de lege;
3. urmăreşte modul de realizare a veniturilor bugetare şi propune consiliului judeţean adoptarea măsurilor necesare pentru încasarea acestora la termen;
4. iniţiază, cu aprobarea consiliului judeţean, negocieri pentru contractarea de împrumuturi şi emisiuni de titluri de valoare în numele judeţului.

¤ atribuţii privind relaţia cu alte autorităţi ale administraţiei publice locale:
1. îndrumă metodologic, prin aparatul de specialitate al consiliului judeţean, activităţile de stare civilă şi autoritate tutelară desfăşurate în comune, oraşe şi municipii;
2. poate acorda, fără plată, prin aparatul de specialitate al consiliului judeţean, sprijin, asistenţă tehnică, juridică şi de orice altă natură consiliilor locale sau primarilor, la cererea expresă a acestora.

¤ atribuţii privind serviciile publice de interes judeţean;
1.coordonează realizarea serviciilor publice de interes judeţean furnizate prin intermediul aparatului de specialitate al consiliului judeţean sau prin intermediul organismelor prestatoare de servicii publice de interes judeţean;
2.ia măsuri pentru asigurarea inventarierii, evidenţei statistice, inspecţiei şi controlului furnizării serviciilor publice de interes judeţean, precum şi a bunurilor din domeniul public şi privat al judeţului;
3.emite avizele, acordurile şi autorizaţiile date în competenţa sa, prin lege;
4.coordonează şi controlează organismele prestatoare de servicii publice de interes judeţean, înfiinţate de consiliul judeţean şi subordonate acestuia;
5.coordonează şi controlează realizarea activităţilor de investiţii şi reabilitare a infrastructurii judeţene.
6. alte atribuţii prevăzute de lege.

CE FACE UN PREȘEDINTE DE CONSILIU JUDEȚEAN?

- SE OCUPĂ DE REGULAMENTE DE ORGANIZARE ȘI LE SUPUNE APROBĂRII CONSILIULUI JUDEȚEAN
- CONDUCE SEDINȚELE CONSILIULUI JUDEȚEAN
- SE ASIGURĂ DE BUNA FUNCȚIONARE A SERVICIILOR ȘI INSTITUȚIILOR PUBLICE DE INTERES LOCAL
- INTOCMEȘTE BUGETUL CONSILIULUI JUDEȚEAN
- COORDONEAZĂ PROIECTELE, STRATEGIILE ȘI PROGRAMELE DE DEZVOLTARE PERSONALĂ

Așadar, între primării și consiliile județene este o relație foarte strânsă și interdependentă pentru că multe acțiuni locale au nevoie de aprobare sau să obțină fonduri de la nivel județean.

Situația specială a Administrației Publice a Municipiului București

În organizarea administrativ teritorială a României, un municipiu are un statut special: Municipiul București.

Astfel, după cum știm, municipiul București este împărțit în 6 sectoare. Administrația Bucureșteană este organizată cu două categorii de organe:

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

- ORGANE CONSTITUITE LA NIVEL DE MUNICIPIU
  - PRIMARUL GENERAL
  - CONSILIUL GENERAL
- ORGANE CONSTITUITE LA NIVEL DE SECTOR
  - PRIMAR DE SECTOR
  - CONSILIUL LOCAL

Așadar, ce votezi dacă locuiești în București?

Locuitorii municipiului București aleg, pe 27 septembrie, 4 funcții publice locale

Un Primar General care conduce Primăria Generală a Municipiului București

Consilieri generali - care, împreună, alcătuiesc Consiliul General al Municipiului București

Un Primar de sector care conduce Primăria sectorului din care face parte alegătorul

Consilieri de sector - care, împreună, alcătuiesc Consiliul Local al sectorului respectiv

Ce facem cu județul Ilfov?

După cum știm, Ilfov este un județ din România care înconjoară municipiul București. Teoretic, municipiul București este inclus în județul Ilfov. Practic, municipiul București este despărțit și independent de județul Ilfov. Putem să avem în minte o imagine a unui cerc cu un decupaj în mijloc. Acea parte decupată, care rămâne totuși în cerc, este municipiul București.

De aceea municipiul București a necesitat o explicație separată. Este unica unitate administrativ-teritorială din România ce are o conducere locală total diferită față de restul localităților de pe teritoriul țării noastre.

Cu toate că ar putea să apară întrebare, legitimă în cele din urmă, dacă locuitorii municipiului București votează și Consiliul Județean Ilfov și Președintele Consiliului Județean Ilfov, răspunsul este cel oferit mai sus: locuitorii municipiului București se limitează la cele 4 autorități locale enunțate anterior.

Ce atribuții au autoritățile publice locale ale municipiului București?

În principal, Consiliul General și Consiliile Locale ale sectoarelor au aceleași atribuții precum Consiliul Local dintr-o unitate administrativ-teritorială. Asemenea și primarii de sector și Primarul General au atribuțiile specifice funcției de primar.

Diferența este făcută de aria de desfășurare a atribuțiilor.

Spre exemplu:
- în aria de sector atribuțiile autorităților sunt legate de unitățile de învățământ, de spațiile verzi și de aspectul sectorului
- în aria de municipiul (Primar General și Consiliul General) atribuțiile sunt cele de interes general cum ar fi :
    - iluminatul public
    - serviciul public de transport în comun
    - furnizarea apei potabile

Relația dintre autoritățile publice locale ale municipiului București este următoarea:

PRIMAR GENERAL - CONSILIU GENERAL
PRIMAR DE SECTOR - CONSILIU LOCAL DE SECTOR

Desigur, apar situații în care primarii de sector colaborează cu primarul general și au nevoie unii de alții. Poate fi vorba de execuția unor proiecte comune de interes general (cele care ajută întreg municipiul București) care se completează, în special, cu un interes local (care ajută în special, pe lângă municipiu, sectorul respectiv).

Mic ghid electoral pentru alegerile locale din luna septembrie 2020

Data alegerilor locale din anul 2020 a fost stabilită pe 27 septembrie.

Are loc un singur tur și câștigă cel care obține cele mai multe voturi. De aceea este foarte important să vii la vot.

Având în vedere contextul pandemic, desfășurarea procesului electoral va fi una cu totul specială.

Cu toate că în momentul de față nu există un document scris pe site-ul Autorității Electorale Permanente, premierul Ludovic Orban a prezentat în Parlament un set de măsuri ce vor fi luate pentru limitarea răspândirii infecției cu noul tip de coronavirus, în contextul desfășurării alegerilor:

1. persoanele vârstnice și cele cu boli cronice vor putea să voteze într-un anumit interval orar special, exact cum s-a întâmplat în perioada stării de urgență în privința accesului în magazinele alimentare
2. păstrarea distanței până la accesul în secția de vot de 1,5m/4 metri pătrați pentru fiecare persoană
triaj observațional însoțit de măsurarea temperaturii temperatura care va permite accesul în secția de vot rămâne de 37,3 grade celsius.
3. persoanele care depășesc acest prag al temperaturii sau care prezintă simptome specifice virusului SARS-CoV2 vor fi îndrumate către o secție de vot amplasată separat de restul secțiilor de votare.
4. accesul în incinta secțiilor de votare se va realiza cu purtarea, obligatoriu, a măștii de protecție, care se va poziționa astfel încât să acopere nasul și gura pe toată perioada necesară exercitării dreptului la vot
5. înainte de intrarea în secția de vot, alegătorii se vor dezinfecta obligatoriu pe mâini
6.membrii comisiei de vot vor fi despărțiți de publicul alegător prin panouri de plexiglas
7. ștampilele și cabinele de vot vor fi dezinfectate după fiecare folosire
8. la fiecare două ore se vor lua pauze de câte 10-15 minute pentru aerisirea spațiilor din cadrul unității de învățământ (secții de vot, toalete, spații comune)

Situațiii speciale:

¤ persoanele suspecte sau infectate cu virusul SARS-CoV2 vor putea solicita urna mobilă de vot - alegătorul și membrii comisiei de vot care se deplasează la domiciliul persoanei ori în unitatea spitalicească vor fi echipați cu mască, mănuși și vizieră

¤ o situația specială va fi pentru persoanele aflate la terapie intensivă care doresc să își exercite dreptul la vot - personalul delegat al secției de vot va fi echipat special cu combinezon, mască de protecție FFP2, mănuși și vizieră.

Putem vota partide diferite?

Nu ne oprește nimeni să votăm primarul de partidul X, consilierii locali de la partidul Y, consilierii județeni de la partidul Z și președintele consiliul județean de la partidul T.

Atenție! Consilierii locali și județeni sunt trecuți pe o listă a partidului. Așadar, nu se votează separat, ci în bloc. În link-ul de aici este explicat modelul buletinelor de vot pentru alegerile locale.

Din rațiune politică, bine ar fi ca primarul și majoritatea consiliului local să fie din aceeași formațiune politică. După cum am spus, primarul și consiliul local lucrează împreună pentru dezvoltarea orașului. Se poate întâmpla ca, din orgoliu politic, primarul și consiliul local să nu lucreze bine, fiind din formațiuni politice diferite.

Unde votezi pe data de 27 septembrie 2020?

Este important de precizat că la alegerile locale se poate vota doar în localitatea de domiciliu sau doar în localitatea în care ai reședința. Nu există posibilitatea să votezi în alte localități.

Pentru a afla care este secția de votare, consultați portalul Autorității Electorale Permanente/Registru electoral (https://www.registrulelectoral.ro/). După introducerea datelor necesare, vei afla secția de vot pe ale cărei liste vă aflați înscris.